

БҮРЯД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БҮРЯДАЙ ОБКОМОЙ,
БҮРЯДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной
21-нээ гарана

№ 103 (15426)

1980 оной майн 2, пятница

Сэн 2 мүнгөн.

«АРАДУУДАЙ ХООРОНДО ЭБ НАЙРАМДАЛ БЭХИЖҮҮЛЭНЭЙ ТҮЛӨӨ» УЛАСХООРОНДЫН ЛЕНИНСКЭ ШАНГУУДЫЕ ОЛГОХО КОМИТЕДТЭ

«Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлэнэй түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шан олгохо комитедэй заседани академик Н. Н. Блохинай түрүүлэгэ доро апрелин 17-до болобо.

1979 ондо Уласхоорондын Ленинскэ шангуудые олгохо тухай дурдахалнуудые комитет хаража үзөөд, энэ асуудалаар тогтоол баталан абаа.

(ТАСС).

СС-ЭЙ ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ, МОНГОЛ-ЫН МИНИСТРҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, ЦСПС-ДЭ БА ВЛКСМ-ЭЙ ЦК-ДА

Ленинэй түрөөр 110 жэлэй тэрэгтэй бүхэ союзна комитетэй 1980 оной апрелин 17-до болбо.

түлөөгүтөөр, шэн габылатгаар ажалладаа, 1980 оной түсэбтэ даабаринууд болон социалис уялгануудые болзорхоонь урид дүүргэхэ, арбадах табан жэлэй түсэбтэ амжалттайгаар бөөдүүлхэ, КПСС-эй болохоё байгаа XXVI съездые ажалай шэн илалтануудаар утгаша хүсэлтэй байханаа эдирхэйлбө.

Коммунис суботнитто эдэбхитэйгээр хабаадаан бүхү хүнүүдтэ — худалмаришэдтэ, колхознигуудтэ, инженерно-техническэ худалмаришэдтэ, алба хаагшадтэ, дайнай ба ажалай ветерануудтэ, Совет Арми болон Флудой сэргэшэдтэ, студентнэр болон хурагшадтэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министруудэй Совет, ВЦСПС болон ВЛКСМ-эй ЦК үнэн зүрхэнөө баяр баясхалан хүргэнэ.

Суботнитгой үедэ абтахан мүнгэ зөөри ахжнуд болон үхүүдэй санаторионуудые, хургуулда ороодуй үхүүдэй эмхи зургаануудые барилгада, дайнай ба ажалай ветерануудые медицинскэ талаар хангалтыгэй найжарууштаа гаргашалагдаха юм.

«АРАДУУДАЙ ХООРОНДО ЭБ НАЙРАМДАЛ БЭХИЖҮҮЛЭНЭЙ ТҮЛӨӨ» УЛАСХООРОНДЫН ЛЕНИНСКЭ ШАНГУУДЫЕ ОЛГОХО КОМИТЕДЭЙ ТОГТООЛ

1979 ондо УЛАСХООРОНДЫН ЛЕНИНСКЭ ШАНГУУДЫЕ ОЛГОХО ТУХАЙ

Эб найрамдал ханган бэхижүүлэнэй түлөө тэмсэлдэ элбтэ ехэ габылаттай байханай түлөө нимэ хүнүүдтэ «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлэнэй түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шангуудые олгохо:

Урхо К. Кекононда — Финляндияй Республикай Президент.
Ле Зуанда — Вьетнамай Комитедэй түрүүлэгш Н. Н. Блохин (СССР), Комитедэй гашууд: Г. В. Александров (СССР), Луи Арагон (Франци), Мирьям Вире-Тюминен (Финлянди), Ренато Гуттузо (Итали), Анна Зегерс (ГДР), Кешав

Коммунис партиин ЦК-гай Генсральна секретарь.
Мингел Отеро-Сильвэдэ — уран зохиол, нингын ажал ябуулагша (Франци).

Дева Малаия (Инди), Сойло Джеймс Ондридж (Белижоритани), Нгуен Тхи Бинь (СРВ), Н. В. Томский (СССР), Юзеф Циранкевич (ПНР), А. В. Чаковский (СССР).

Абдуррахман Аль-Хамидэ — уран зохиол, нингын ажал ябуулагша (Египеттэй Араб Республика).

АМГАЛАН ЁНОНОЙ ЗОХЁОН БАЙГУУЛХЫ ЗАМААР

МОСКВАДА УЛААН ТАЛМАЙ ДЭЭРЭ
Улаан талмай дайндэргэ хөөр шэмгэлдэгдэхэй, ханала нэгдэлдэгдэн ба ажалай байртай жагсаалтыг утган абахаар болон ГУМ-ай ноуур талада — Марксын, Энгельсын, Ленинай протретын дайна томо панно. Улаан торгон бүд дээрэ нигэжэ бэсгэдэхэй: «Бүхү оронудай пролетаринар, нэгэдэгтэ», «Коммунизм илахал».

БОЛОХОН МАЙН 1-НЭЙ ЖАГСААЛ
Заншалай ёһоор «Красный пролетарий» заводой түрүүшүүл Октябрьска райтоной түлөөлэгшэдэй найндэргэжэ шэмгэ. «Динажом», «Компрессор», часай нэгдэлдэ заводуудай, «Большевик» нэгдэлдэй худалмаришэдэ жэгдэ алхамар Улаан талмай дээгүүр үнэргэ.

Май, хабар... Бидэ нэртэ эдэ уянгата найхан үзгүүд хабарай тарилгын худалмаришэдэй шэнэ ургасны түлөө тэмсэлэй эхилхэ эдирхэйлэн харуудлаг гэжэ шэ, гэжэ академийн ректор М. Синоков хөөрэнэ. «Совет эрдэмтэй Шэнэ жэлгүүдэйгээ ашаг урьс дэсэлүүлэгтэ, үйлдэригэй эрдэм наукин холбоо барисаае бэхижүүлэгтэ!» — гэжэн гоё найхан транспарант Майн нэгэнэй жагсаал дээгүүр тамарна. Москвай институтуудай, научна эмхи зургаануудай коллективүүд промыслениа предпринимудай харилсаа холбоо тогтооход тухай эхэн зуугаад доготор баталанхай.

БАТА НЭГЭДЭЛЭЙ АЛХАМ ДОРО

Районной түбэй Советүүдэй талмай найндэргэжээр шэмгэлдэгдэхэй. Жагсаалда ялбигал «Эб найрамдал мандаа болгогой!» «Дайн дайнай угае унтаргаха!» гэжэн урла лозунгуудые барилхай гэхэдээ. Эзэн түрүүлэн Гусинозерскын дундад хургуулнуудай хуралда үлдэн табан жэлэй түлөө тэмсэлдэ дүргэсэн Холбоочоной шулуун нурһанай хурхайн ажалдай түрүүшүүд П. И. Коновалов, П. В. Балаженшингов алхамал. Гүдэрнэй «Гусинозерск» шахтын худалмаришэд түрүүлэйгэй хойнохо дахад салдан гэхэдээ. Жагсаалдай урла түсөөб ажалтатгайгаар дүргэсэн В. Г. Аносин, А. А. Кривков, В. И. Озолон гэшад урма байртай ябана. Эзэнэр «Туана» альта малаха түсөөб дүргэжэ, бүхү коллективүүдэ дээрэ даабари бөөдүүлхэ хэрэгтэ горной хубитала оруудла.

Ленинскэ партиин ветеранууд, Октябрьн революцида хабаадагшад, партиин, совет болон нингын амхинүүдэй түлөөлөгшэд, элбтэ ехэ полководцууд хүндтэ айлшадай трибуналуудта гаранхай. Түрүүшын табан жэлүүдэй удэрнүүд, манай үеын героинууд — үйлдэл, советн элбтэ ехэ ажал ябуулагшад, СССР-эй лётниксмонументууд уригдалшад дунда бини.

Майн нэгэнэй гайхамшадан — В. И. Ленин 110 жэлэй эрдэмтэ дамжуулан эрдэм ажалай шэдэ туйлтануудай гайхамшад найндэргэжэ. КПСС-эй үүдэр харагалдагш табан жэлэй эрдэмтэ асарамныс бөөдүүлхэ түлөө эхэ асарни Ильяичей Эхэ жэлэйгтэ түсэбтэ дайгаар, найндэргэжэ байртай бүхү табан жэлэй баатар байртай найрамдал бэхижүүлэнэй түлөө тэмсэлдэ айлшадтай суг байна.

Ирагуу гоё хүтжэн доро оройнойнай сууга «Барилдаануудай нэгэн — ГРЭС-эй худалмаришэдэ жэгдэ алхамал. Ажалдай түрүүшүүл жагсаалтыг А. Д. Новиков, «Сибнегострой» трестын ПМК-гай В. И. Батышев гэшад толгойлоно. Улаан талмай дээгүүр нэгдэлдэй Гусинозерскын филлиалай худалмаришэд Францида үнэргэн коммунис болон худалмаришад партинуудай түлөөлөгшэдэй зүблөөндэ хабаадалсагшад уряе найшаан дамжажэ байханаа эдирхэйлэн мэдүүлээ.

«Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитет, Монгол-ын Министруудэй Совет, ВЦСПС болон ВЛКСМ-эй ЦК үнэн зүрхэнөө баяр баясхалан хүргэнэ. Суботнитгой үедэ абтахан мүнгэ зөөри ахжнуд болон үхүүдэй санаторионуудые, хургуулда ороодуй үхүүдэй эмхи зургаануудые барилгада, дайнай ба ажалай ветерануудые медицинскэ талаар хангалтыгэй найжарууштаа гаргашалагдаха юм.

ХАРААЛХАНАА БЭЕЛҮҮЛХЭБДИ

«1980 ондо бүдүүн болон шэмэтэ гэжээ үйлдэрилгэ дэвшэлдүүлх ба тэрэй шарынь байжаруулха нэгдэл хэмжээнд тухай ЦК-эй ЦК-эй Министруудай Советэй абан тогтоол хүдөөгэй ажалдай дунда халуунаар амал жэжэй байна. Районой ажыг бүхэнд энэ эхэ удаа шартай документе гүнзгөөр шудалжа байнхай.

Баяхан Бнгорбойн совхоздо нээмэл партиан суглан болжог, тус тогтоол үндэ- нөөр «Бүдүүн болон шэмэтэ гэжээ үйлдэрилгэ дэвшэлдүүлх талар совхозой хүдөөлэршээдэй зорил- гондууд» гэнэн асуудал зүб- шан хэлсэгдэе. Тус асуу- далар совхозой директор С. Д. Банзаракцаев элд- хэл хэлэн байна.

— Энэ тогтоол соо һүүлэй жэлүүдтэ колхоз, сов- хооудта бүдүүн болон шэм- мэтэ гэжээ үйлдэрилгэ хэмжээн мал ажалай урга- жа байгаа эрилэ хангажа шаданагуй гэдэ тэмдэглэе. Үбэр, шэмэтэ болон бшэ- шэ гэжээ манай респуб- лика муугаар бэлдэн гэжэ хэлэгдэе. — гэжэ элдхэл- шэ тэмдэглэе. — Тэжээл үйлдэрилгэ хайша хэрэгээр хэгдэнэ. Ногоон болон си- лоснэ ургамал, корнепло- дууд саг болзор соогоо ху- раагланагуй. Сенаж, сидос дараха технологи найнаар баримталаганагуй. Эдэ бүг- дэннөө боложо, бэлдэхгэ- дэн тэжээлэй шанар доогуур байна. Энэ хэлэгдэнэн ман- да сэхэ хабаатый — гэжэ тэр мэдэрбэ.

Унгэрлэн жэл тус ажа- хын тэжээл үйлдэрилгэ талаар нилдэнэ нөөж арга боломжтой байһые харуу- лаа юм. Урда урдинхнаа эхэ үбэн, голоомон бэл- дэгдэе, сенаж эхээр ла- раллаа. Зүүгөөр энэ ургаса дээшлүүлэгдэнэй ашаар туйлагла бшэ, харин эдэ ургамалуудай таригдха талмай үргэдхэнэй ашаар абтан байна гэдэ элдхэл- шэ хэлэе.

Тарьян ажалда түрүү онол арга муугаар нэбэр түргэлдэг байхаа нэбэр эндэ механизаторууд та- зарайнаа хурһа элдүүлн- хэ хэрэгтэ онол анхатар хан- дуулагдэнэ. Тарьянгар хур- һанд наг шэжа болон мине- ральна үтгэгүүлх багаар орууллага. Энэ дутагдал- нууде усдажа шадбал, совхоз тарьянгар гентар бү- риһөө силоснэ ургамалай 90 центнер ногоон нашта, 16 центнер зельно абаха арга боломжтой.

Тэрэшэлэн элдхэлшэ зун, намарай үедэ эхэ ургасын талмай нитын болон ум-

В. И. Ленинэй түрөөр 110 жэлэй ойе нэрэтэй со- лотойгоор угтахын түгөө со- циалис мурьсөө дэлгэрүүл- гэе, Россия Федерацин про- мышленностин хүдөөлэрлэг- шэд продукция худалдаха түсбөө үлүүлэн дүүргэ- гээе РСФСР-эй Централь- на статистическэ управле- нини 1980 жой нэгдэнэ квалита республикин про- мышленностин түрэй түс- сэй дүүргэлгэн дунгуд тухай мэдээсэл дотор хэ- лэгдэнэ.

Нэдондо жэлэй энэ үеын- хитэй асуулбал, промыш- ленна үйлдэрилгэн хэмжээн 5 процентээр дэвшэлбэ. Ажалай бүтээсэл 4,7 процен- тээр ургаа. Ашаг олзо нэ- мэйэн байна.

Хальмагай ба Бурадай

автономито республиканыуд- наа, Алтай ба Хабаровка хазарнуудна, Эрхүүгай об- ластьһоо башинь, Моск- ва болон Ленинград хото- гаргах, программа жолю- долотой станогудые, при- борнууде, автомат оншоор хангаддаг хэрэгсэлнуү- дые, тоолон тодорхойлогч- лэй продукция үйлдэрилгэ кварталэй түсбэ үлүүлэн дүүргэгдэе.

Промышленностин зарим халбарин хүдөөлөрнин

дэ хэдэн халбарин пред- приятинууд продукция үйлдэ- рилэн гаргах, гүрэнэ худалдаха, ажалай бүтээсэ дээшлүүлхэ, продукциян өөрһөн үнэ сан хямдаруул- ха, нөөсүүдыне би болго- хо даабаряа дүүргэгүе, дотоорууд болон наядуу- дай үндөөр эд хэрэгсэл- шэдые продукция хүсэ хангажа шадбагуй.

Хабтайлгалал хара метал, минеральна үтгэгүүлэ, серна кислота, барилганмо- до, саарна болон бусад зарим түхэлэй продукция үйлдэрилгэ түсбэ дүүргэ- дэгий.

Социалис мурьсөөнэй үе- дэ предприятиуд болон нэг- гэдэлүүдэй коллективууд дутуу дунданууде всадха- ха, үйлдэрилгэн ашаар үр- дэушлүүлхэ, хүдөөлөрнин шанар найжаруулха, ара- дахи табан жэлэй түгээсэ- хэй жэлэй даабаринууде дүүргэхэ хэмжээнүүдэ аба- на.

Социалис мурьсөөнэй үе- дэ предприятиуд болон нэг- гэдэлүүдэй коллективууд дутуу дунданууде всадха- ха, үйлдэрилгэн ашаар үр- дэушлүүлхэ, хүдөөлөрнин шанар найжаруулха, ара- дахи табан жэлэй түгээсэ- хэй жэлэй даабаринууде дүүргэхэ хэмжээнүүдэ аба- на.

(ТАСС).

РОССИН ТАБАН ЖЭЛЭЙ ГАБШАГАЙ АЛХАМ

нуудай, бүхэ автономито республиканыуд кизаар нуудай, областнуудай про- мышленностие продукция худалдаха кварталынгаа түс- сэй дүүргэбэ.

Пейфь болон газай кон- денсат, газ, нүүрһе абаха, будал хоолой, соргонуудые

техника, нефтеаппаратура, химическэ түхээрлэгүүдые, хүнгэн ба ашаанай автомо- бильнууде, тракторнууде, хүдөө ажакын машинанууде, экскаваторнууде бүтээсэ, солей-ажануудалгай ба ажахын хэрэгсэлжин эд бараа болон бусад олон зүй-

технико-экономическа дүн- гүүд, продукциян шанар най- жархан байна. Нэдондо жэ- лэй нэгдэхки кварталынтай хэлбэбэл, эрхим шартай продукция үйлдэрилгэн хэмжээн 21 процентээр дэ- шлэбэ. 1980 оной апрелин 1-нэй байдлаар 41 мянган

дэ хэдэн халбарин пред- приятинууд продукция үйлдэ- рилэн гаргах, гүрэнэ худалдаха, ажалай бүтээсэ дээшлүүлхэ, продукциян өөрһөн үнэ сан хямдаруул- ха, нөөсүүдыне би болго- хо даабаряа дүүргэгүе, дотоорууд болон наядуу-

дэ хэдэн халбарин пред- приятинууд продукция үйлдэ- рилэн гаргах, гүрэнэ худалдаха, ажалай бүтээсэ дээшлүүлхэ, продукциян өөрһөн үнэ сан хямдаруул- ха, нөөсүүдыне би болго- хо даабаряа дүүргэгүе, дотоорууд болон наядуу-

УШӨӨ БАЙНААР ХҮДЭЛХЭБ

Энэ табан жэлэй эхилхэ- хээ хойшо би хээсэ хээсээнэй- хийхэ габшагайгаар, үрэ дүн эхэтэйгээр хүдэлжэ эхилэе. Табан жэл соо бүхэ- дэ 1850 центнер һу хааха даабаритай һаа, апрелин 29-дэ, 2378 центнертэ хүр- гэгжэ, гүсбөө 528 центне- рээр үлүүлэб. Байша оной 4 харын туршада 133 цен- тер һу хааха түсбэйтэй һаа, мүнөө 176 центнер һу хаа- гааб.

Би хорин хоёр наһатай- гэдэ Татарай АССР-эй Нур- лад гэжэ тохсонһоо энэ ниа- тта нүүгэ эрэг һэм.

Тэрэ гэгээр хорин долоон жэл үнгэрөө. Энэ хугасаа соо ажалдаа һаала амжалтанууде туй- лааб. Жэл бүхэндэ респуб- лика дотор дэлгэрэн со-

НАНАНАЙ ХЭРЭГ

Баяхан агуу багшын- гаа түрэнэй үдэрые бүхэ совет арад, бүхэ дэлхэйн түрүү үзэл бодолтон тэм- дэглэжэ, урма баяраар халхн байба гэжэе. Би- ше баһа сэдхээлэгнээ тишэ баярые хубалда- ха һанатайб. Лекин баг- шын хургаалаар, комму- нис партиингаа хүтэлбэ- рээр ябажа, мүнөө зол- той жаралтай ажамнууна гэжэбди гэжэ эгээн түр- үрэн хэлэхэе һанаа һэм.

Хорин табан жэлдэ хончионоор хүдэлжэ бай- наб. Ажал хэрэни түрүү- шын жэлхээ амжалтатай ябажа эхилэе бэлэй. Хо-

ни ажалда ороһонһоо хойшо жэлдэ хончин бүри- һөө хургаа абанан, 4 килограммнаа дээшэ ноо- һоо хайшалхан байнаб. 1965 ондо эгээн эрхим амжалта туйлаа бэлэйб. Тэрэ жэл 100 хонин бү- риһөө 115 хургаа, хонин бүриһөө 5,2 килограмм нооһо хайшалаа һэм. Хэ- жэ байһан ажалнй үндэ- рөөр сэгнэгдэжэ, 1966 ондо түрүүшынхээ Лени- нэй ордондо хүртөө бэ- лэйб.

Энэгээрэ улам урма- шажа, нөгөөдхи табан жэлые бүри эхэ амжал- татайгаар бабан байнаб.

Бүхэ хүсэл зоригөө гар- гажа ажалланһин ба- һал ашааа харуолаа. 1976 ондо Ленинэй хо- ёрдохи ордон намда ба- рюулагданан юм.

Агуухэе баһа В. И. Ленинэй дүртэй орде- нууде зүүжэ ябахандаа али эгээрэ харуусалгатай байһана мэдэрдэг, хүнэй хойно орохогүй гэжэ оролдодог байнаб. Мүнөө жэлдэ Ленин багшын- гаа 110 жэлэй ойн хүндэлэдэ мүн лэ хой- нин бүриһөө хургаа түл- жүүлжэе, арбадахи табан жэлэйнгэ түсбэ үлүүлэн дүүргэебэ.

Ахалагша хончионоор ажаллажа ябаханда олоо залуушуулые мэрэжээдэе хургаа гээшэб. Намтай хүдэлһэн Б-Ж. Шойбо- нов, В. С. Билтеговурэ гэжэид бөө даажга гар- ранхай. Мүнөө жэл нам- тай Сибириков Слава Захаров Володя хоёр хү- дэлжэе байна. Эдэнээрэ хургаад лэ пенсидэшые сарахадми һанаа зо- болто байхасуй. Юуб гэ- хэдэ, ажал хэрэгсэмжи үргэлжэлүүлхэ залуу хой- шиошье хурган хүмүү- жүүлэе гэжэе.

Г. ШОЙБОНОВ, Түнхэнэй районий Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хончин.

ЭРХИМ ДҮН

Кабанскын шубуунай фабрикын һааһишад район соо- гоо дэлгэрэн мурьсөөдэ урда мэтэ эрхимдэбэ. Жэ- шэнь, Малоклесковсео фермын коллектива нелдондо жэ- лэй энэ үеынхитэй асуулбал, һу һаалһаа горнотойгоор дээшлүүлжэ, эхэви һуэ эрхим шартайгаар, нэгдэхки сортор бэлдэхлэй пункта тухаана. Өһөнд хоорондын мурьсөөдэ Евгений Петрова Переховникова түрүүжэе явана. Энэ нүхэрнэй жэлэй эхнэрлэе хойшо үнэи бүриһе 1100 гаран килограмм һу һаагаа. Энэнь гансашье ажа- хы дотороо бшэ, мүн район соогоо эгээл эрхим үрэ дүн болоно.

Хүдөө ажакын ажалшад! Малай тэ- жээлэй үндэһэ һуури бэхижүүлэгтэй! Маха, һу, үндэгэ, нооһо болон бусад продукция үйлдэрилгэ ба гүрэндэ худал- далгаяа улам эхэ боллогтэй!

(КПСС-эй ЦК-гай Урлануудһаа).

АЖАЛ-ЖАРГАЛ

Хаягтын ээрэлгэ-нэхэлтын фабрика. Эндэ олон хү- дөөлөршэд ажалладаг. Ажа- лда хэһэшэе түрүүн эрэг- шэдэй дунда набтархан, яард гэдэ алхалһан, харабтар шэ- гтэй, хурса харасатэй, түхэ- реен хара нүдэтэй эхээрые харакат. Тэрэнэй нэрэ обо- гын — Цырен-Жигмит Ринчи- новна Молюнова гэжэе.

Тэрэ гансашье фабрика- даа бшэ, харин түрэл Хагта соогоо мэдэжэ хүн юм. Дүршэл шадабаряар түгэс хүдөөлэршэн, предприятин бэрхэ хурган хүмүүжүүлэг- шэдэй нэгэн байханаа гад- на, нитын хэрэгтэ эдэхки- гүгээр хабадалсадаг юм. Имил хадан, тэрэнэй эн- гэртэ Ленинэй ордон ялар- даг.

Цырен-Жигмит Ринчинов- нагай намтартай танилсад байханда, «хүн болохо бага- наа, хүлэг болохо унаган- наа» гэдэ арадай үгын удхын түб байһые үшөө ажал- мэдэрэ һэм.

17-той басаган 1946 ондо Хагтада нэгдэнэн гуталэй фабрикада ажаллажа эхилэе һэм. Цырен-Жигмит эндэ хү- дэлжэ байха үедөө түрүү- шүдэй ээргэдэ ходоодо яба- хан алдартай. Энэ фабрикын хаагдананай һүүлээр нүхэр Молюнова 1960 оной март һараһаа мүнөө хүдэлжэ бай- хан газартаа ажаллана. Цырен-Жигмит Ринчиновна оролдосотой, шэн наринаар хү- дэлдэггүйнөө ашаар богони- цон болзолгой туршада ээрлэг- гэх-нэхэлтын фабрикада суур- хажа эхилэ бэлэй. Тэрэ түр- үрэн оёдлошоноор ажалла- хан байна. Эндэ удаан- ше бшэ сагай турша- да хүдөөлө бөйтэрнэ, нэгэ цех үргэдхэгдэнэн байна. Тингэжэ эсхэгшэд хэрэгтэй

кодомнай, хэдэн эсхэгшэдэй дунда ажалда бүхэ хана- лаа табинхай, эсхэжэ бай- хан хубсанаһангаа зүйл- стол дээр урдаа дэлгэнхэй эхээр болгон сооһо ил- гэрэн харгалда һэн. Мүн ха- лаанай дүүргэе байха үедэ нүхэр Молюнова ошоо һэм-

Харин басаганин медици- нской училищин һүүлээр мүн лэ түрэл нотагтаа хүдэлэе. Нүхэр Молюнова үхибүү- дэ һайн һайхан сэдхэлтэй- гээр хүмүүжүүлжэ шаданан эхэ юм. Юуб гэбэл, хүбүүн басаган хоёрнын түрэнэн эсгээр хүсэд һайн халуудуа дааһыгуй һаа, хүгшэн аба, ээмдэе (мүнөө ганса хүгшэн ээмнэ үлзгэй) сэг үргэжэе ошоно байдаг заншалтай. Сергей хурьяга байханда, зунанһаа амаралтын үедэ тэдэйнгэе түлэе залһыне бэлдэжэ, халагжа үгэдэг, мүн бусадшые хүшэр ажалы- ень хэжэ үгэдэг байһан.

Эгээл нимэ үдэр Ивалгын туршлага-үйлдэрилгэн ажа- хын дүрбэлэхи отсленини- хлэи трактор, машинануудаа тарьялангай захдаа гаргалд, тэдэнэ тааруулһаа, арга- дуудда холбожо, түрүүшын буразада татаха гэжэ байба.

— Жаалдамар, ямар муу үдэрөө оложо гараба гэшээ- бици. Аятай дулахан һаань саянһын ошонһоондые тааруулахадми эхид бай- ца бэлэй, — гэжэ залуу хү- бүүн Чимит Дабэеэ дуугар- на.

Тэрэ гансашье фабрика- даа бшэ, харин түрэл Хагта соогоо мэдэжэ хүн юм. Дүршэл шадабаряар түгэс хүдөөлэршэн, предприятин бэрхэ хурган хүмүүжүүлэг- шэдэй нэгэн байханаа гад- на, нитын хэрэгтэ эдэхки- гүгээр хабадалсадаг юм. Имил хадан, тэрэнэй эн- гэртэ Ленинэй ордон ялар- даг.

Коммунист Молюнова үшөө 1979 оной июньдэ арбадахи табан жэлэйнгэ түсбэ бөө үлүүлэн юм. Мүнөө түрүү эхэлгэ 1981 оной һүүлшын харын түсбөөр ажаллана. Цырен-Жигмит Ринчинов- нагай оролдосотой, на- ринаар хүдэлдэгые бүри до, бүри али болгоһон гэ жэшэе дурахамай. Гурбан жэлэй урда тэрэнэй хүдэлдэг газар руу цехэй начальнигтай суг оруу-

Тэрэ районно, город- ской Советуудай депутат байһан юм. Тинхэдэ 1951 ондо Бурадай АССР-эй за- нсагай дээдын зурганда ара- нгай түлөөлэгшэ болохо, ху- битай байһан. Нүхэр Молю- новагай арал түмэнэй этигэл найдабарилда олон удаа хүр- тэлэн ушар нүхэдэйнгөөе ду- лаа тэрэнэй хүндэтэй, ни- нин хэрэгтэ эдэхкигэйгээр хабадалдаг байһые гэршэл- жэ үгэнэ.

Цырен-Жигмит Ринчинов- нагай гэр бүлэ тухай заата- гуй хэлэлтэй. Юуб гэжэдэ, тэрэ гансаараа хоёр үхибүү- дэйнгэ «хулынь дүрөөдэ, гарынь ганзагадэ» хүргэһэн байһана бушуу. Үхибүүдэйнгэ эсгэе, өөрһөн нүхэр һаа ба- ранаан юм. Сэдхэл зүрхэ- нэйнгэ нимэ гашуудалта ушарта дайраглашье һаань, Цырен-Жигмит Ринчиновна өөрөө өөрһөнгө һанал болд- олгодо, ажабайдалай шэрүүн хальы гаталан гараа. Мүнөө Сергежа хубүүнинь, милли- ондые үшэрэ һургуули Омск- до дүүргэдэ, Хагтын райо- ной дотоодын хэрэгүүдэй та- һагта ажаллажа байнхай.

Цырен-Жигмит Ринчинов- нагай гэр бүлэ тухай заата- гуй хэлэлтэй. Юуб гэжэдэ, тэрэ гансаараа хоёр үхибүү- дэйнгэ «хулынь дүрөөдэ, гарынь ганзагадэ» хүргэһэн байһана бушуу. Үхибүүдэйнгэ эсгэе, өөрһөн нүхэр һаа ба- ранаан юм. Сэдхэл зүрхэ- нэйнгэ нимэ гашуудалта ушарта дайраглашье һаань, Цырен-Жигмит Ринчиновна өөрөө өөрһөнгө һанал болд- олгодо, ажабайдалай шэрүүн хальы гаталан гараа. Мүнөө Сергежа хубүүнинь, милли- ондые үшэрэ һургуули Омск- до дүүргэдэ, Хагтын райо- ной дотоодын хэрэгүүдэй та- һагта ажаллажа байнхай.

Энэ ажалда ороһонһоо хойшо жэлдэ хончин бүри- һөө хургаа абанан, 4 килограммнаа дээшэ ноо- һоо хайшалхан байнаб. 1965 ондо эгээн эрхим амжалта туйлаа бэлэйб. Тэрэ жэл 100 хонин бү- риһөө 115 хургаа, хонин бүриһөө 5,2 килограмм нооһо хайшалаа һэм. Хэ- жэ байһан ажалнй үндэ- рөөр сэгнэгдэжэ, 1966 ондо түрүүшынхээ Лени- нэй ордондо хүртөө бэ- лэйб.

Энэ табан жэлэй эхилхэ- хээ хойшо би хээсэ хээсээнэй- хийхэ габшагайгаар, үрэ дүн эхэтэйгээр хүдэлжэ эхилэе. Табан жэл соо бүхэ- дэ 1850 центнер һу хааха даабаритай һаа, апрелин 29-дэ, 2378 центнертэ хүр- гэгжэ, гүсбөө 528 центне- рээр үлүүлэб. Байша оной 4 харын туршада 133 цен- тер һу хааха түсбэйтэй һаа, мүнөө 176 центнер һу хаа- гааб.

Баяхан агуу багшын- гаа түрэнэй үдэрые бүхэ совет арад, бүхэ дэлхэйн түрүү үзэл бодолтон тэм- дэглэжэ, урма баяраар халхн байба гэжэе. Би- ше баһа сэдхээлэгнээ тишэ баярые хубалда- ха һанатайб. Лекин баг- шын хургаалаар, комму- нис партиингаа хүтэлбэ- рээр ябажа, мүнөө зол- той жаралтай ажамнууна гэжэбди гэжэ эгээн түр- үрэн хэлэхэе һанаа һэм.

Мүнөө жэлдэ Ленин багшын- гаа 110 жэлэй ойн хүндэлэдэ мүн лэ хой- нин бүриһөө хургаа түл- жүүлжэе, арбадахи табан жэлэйнгэ түсбэ үлүүлэн дүүргэебэ.

Тингэжэ эсхэгшэд хэрэгтэй

Д.Р. ДАМБАЕВ.

М. НАМЖИЛОВ, ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Селюкдэ үрэнэн халһаа. 2. Тарилгын аргадэе даһаа А. Г. Петров, саянһаа Ч. Дабэе. Авторай фото, Улаан-Удын район.

ХУРАГШАДЫЕ ХАБААДУУЛХА ШУХАЛА

лээр ябуулагдаган ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри тухай дурдаха болоо наа, зарим коллективүүдые энэ үзэглэгтэй. Шулгуутайн леспромхозой бааза дээрэ По-тиннай дунда хургуулийн леспромхозой (Башүүрэй рай-он) эмхидхэгдээн юм. Багшанар, мэргэжилтэд, хураг-шад байгаалин баялаг ар-бадхаха хэрэгтэ сохёохы ёһоор хандадаг гэсээ. Эд-нээрэй ябуулдаг шэнжэлгэн хүдэлмэри олондо үлгэр жэ-жээ боломоор гэжэ тэмдэ-лэгтэй.

Тэрэшэлэн Байгал нуур, Холодуяа, Барганан гол-нуудай унахай ариг сэб-рүүе хамгаалха талаар эм-жээнүүдэе абахаа гадна, заганга хулгайгаар агна-жыны элирүүлжэ, заганга хамгаалдаг инспекцэдэ дуулаагаар харюусалгатай үйлгатай юм. Тус инспек-цийн хүдэлмэрилгэшэ И. Т. Пестерев, биологийн багша М. И. Словоохотова гэг-шэ урхыдые байгаалида дуратгайгаар хүмүүжүүл-хэрэгтэ тон харюусалгатай-гаар хандадаг. 1977 оһоо эхэлтээд энэ факультатив-на хэсхэлэнүүд үнэгэргэдэг юм. «Он ажыгы ба ой мод-ной промшленность». «Ой соо ариг сэбэрэе са-хилга тухай». «Шубуудай ажамадларай». «Ой соо шэн-жэжэй хүдэлмэри ябуулаха

тухай» гэһэн тэмэнуудээр дээрэ дурдагдаган хэсхээ-нүүд амьиххэдэг. Эсрэгү-нэнэ мүнөө эдэр хи-зарар ороһоо шэнжэлгэшэд түрэл нотагаара аяншал-жа, шэнжэлхэй хүдэлмэ-рингөө дун сар үргэлжэ-согсолго буйдаг. Ивалгын дунда хургуулида ой мод-ной һайндэрүүд заншала болоной. Эдэйн район-ой хурагшад Таглийн нуурай эрьдэ аяншалгаар оһожо, шубуунэй ургамал ногоон-ой ажамадлар шэнжэлдэг. Мүн лэ Прибайкалийн, Мухар-Шэбэрэй, Кабанскын райо-нуудта энэ хүдэлмэри аша-рэтэйгөөр ябуулагдана. Ушөөшье олон тоо, барим-тануудта анхармаар ааб-даа.

Хилын саананаа ТАСС АПИ

АЖАЛШАДАЙ БАНАЛАА НЭГЭДЭЛГҮН ҺАЙНДЭР
ГВАНА. Ажалшад ай улас-хоорондын ханалаа нэгдэ-лгын үдэр — Майн 1-дэ зо-роулагданан митингүүд эдэ үдэрнүүдэ бүхэ орон дотро-ло болохо байна. Картерай зар-идагачан эхээрхэ тухайн аюу-лангуудые, Карисна даалай дээрэ американ сэ-рэгшэдэй байлгые буруу-шаалгын һүлдэ доро миниги-д үнэгэргэдэнэ.

16-дахы ППТУ-гай (анхан ФВУ Байгаа) тогтоогдоһоор 40 жэл мүнөө жэлдэ гүйсхэ юм. Эдэйн Сибириин парод-хөдөөдө ажаалаха мэргэ-жэлтэдые, тодорхойлол, эссеарь — хэбсэрагшадые, лектор-гагнууршадые, мо-дестро-жолоодоогчдые энэ бэлдэг юм. Эндэ үчилици 40 жэлей туршада хэдэн зуугаад мэргэжэлтэдые хур-ган гаргаа.

Зурагууд дээрэ: 1. Ажалай болон дайнай вете-ран, үйлэбэрин хуралса-шад мастер А. Г. Воронин дайшалхы зам тухайгаа хөө-ржэ шууна. 2. Хурагшад Юрий Гегинийн, Александр Коржикын гэшгэдэй үйлэ-дэрин хуралсалай мастер

Г. Г. Стахов кораблейн мо-дель үзэжэ байна. З. Суд-нын эрэдүйн жолоодоогч Пётр Лазарев, Влади-мир Падерин гэшгэд өөһ-дынгөө гараар бүтээн мо-деслин хажууда. Ф. СОРОКИНО Фототекст.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Ажалай болон дайнай вете-ран, үйлэбэрин хуралса-шад мастер А. Г. Воронин дайшалхы зам тухайгаа хөө-ржэ шууна. 2. Хурагшад Юрий Гегинийн, Александр Коржикын гэшгэдэй үйлэ-дэрин хуралсалай мастер

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Ажалай болон дайнай вете-ран, үйлэбэрин хуралса-шад мастер А. Г. Воронин дайшалхы зам тухайгаа хөө-ржэ шууна. 2. Хурагшад Юрий Гегинийн, Александр Коржикын гэшгэдэй үйлэ-дэрин хуралсалай мастер

Хүйдхэлтэ ябуулга хайшан гэжэ бэлдэгдээ

НЬЮ-ИОРК. Иранда эсэр-гүү һүйдхэлтэ ябуулгааа Дж. Картерай захиргаанай яана түсөөлөн, бэлдэһэн тухай статья «Нью-Йорк дейли ныс» газетта толидо. Нөндон жэлэйн ноябриин 9-дэ гэжэ гү, али тагнуул хэдэ байгаа гэжэ гомил-дэн, США-гай посольствын хүдэлмэрилэгшэдэ Тегера-нда баригданан һуулаар оройдоол табан үдэрэй үн-гэрөөд байхада, энэ харата ябуулга түсөөлгэдэй эхил-һэн байгаа гэдэ статья дот-ро тэмдэглэгдэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хууданада. «Хөхөөн байгуулы эб най-рамдалта байдалтай шэнж-лэгээр» — Москвага ажалша-дай һайндэрэй жагсаал тухай тоосоон. (Эхин, Түгэсхэ-лээн 3-дахы хууданада). ТАСС-ай һүдэй шэнэ һо-нин. Хөөрдох хууданада. «Хөхөөн байгуулы эб най-рамдалта байдалтай гол шэг-лэгээр» — Улаан-Удйн ажалшад һайндэрэй жаг-саал. «Майн 1-ниие һайн-дэрлэгэ тухай жагсаал». Гурбадхи хууданада. «Хөхөөн байгуулы эб най-рамдалта байдалтай гол шэг-лэгээр» (Түгэсхэлээн). «Ара-дуудай хоорондо эб найрам-далт бэхийлгэхын туслоо». Уласхоорондын Ленинскэ шагналда хүртэхын түлөө комитедэй түрүүлгэшэ, ака-демин Н. Блохиний хоор-он. Агуухэ Илалтын 35 жэлей ойдо. «Сэрэгшэд үн-гэрэн жэлүүдые нанан дурсана» — В. Фукаловой статья. Дүрбэдэхи хууданада. Хилын саанана абтанан мэдээлнүүд. Спортын һо-нин.

НАЦИОНАЛЬНА КОНФЕРЕНЦИ

БРАЗЗАВИЛЬ. «Марк-сизм-ленинизм ба дарлагдан ай арадуудай хүдэлээн» — гэһэн темэтэй национальна теоретичекскэ конференци Конгын нинслал хотодо нэгдэбэ. Тэрэ В. И. Лени-нэй түрөөһөр 110 жэлей ойдо зооюулагдан байгаа. Партиина ба түрэнэй апа-радуудай хүдэлмэрилэгшэд, Конгын Ажалай партиин (КПТ) ЦК-гай дэргэдэхи Дээдэ партиина хургуулийн болон оройн бусад дээдэ хургуулинуудай багшанар

УНШАГШАДАЙ ЗАХИЛААР

ХАБАРАЙ ХУБСАНАЙ МОДО ТУХАЙ
Убэлэй зузаан, нэхи дэгл, пальто үмэдэгхээ бол-жо, хүн зон хабар нама-райнгаа плац, пальто үм-дэжэ эхилбэ. Хабаран са-тта гоё хайланар хубсалга гэһэн эрмэлзэл ойлгостой габ-даа. Хүнгэн пальтоһо гадна хөөрхэн шлпэ, үндэр һуе-тэй, аятай гуталнуудые үмд-эһэн эхэнэрүүд нилээд сэб-эрээ, нюдэндэ зохидоор ха-рагдадаг.

УНШАГШАДАЙ ЗАХИЛААР

ХАБАРАЙ ХУБСАНАЙ МОДО ТУХАЙ
Эдэ бүгдэе дурдахэеда, мүнөө усын модельнүүд 30-аад, 40-өөд онуудай үедэ үмдэгд-дэг хубсананай түхэл янзые дабтана гэжэ тэмдэглэгдэтэй. Анхаран хараа һаатан, тэрэ үе сагай бишхан шалхганууд, пилюкэ түхэлэй мэлгэйнууд эхэнэрүүдые нилээд урин зо-хид болгоно. Пальтоһо захи-нууд багханууд хэмжээнэй бо-лонхой. Бүһнүүдтэ мүн лэ онсо анхарал хандуулагдана. Архан, бархат, атлас гээжэ мэтээр оёгдонон бүһнүүд урдаа уялаатэ байдаг, заримдаа пражарар торгодогод. Имжэ бүһнүүдэй онсо шэнжэлгэ-хэдэ, эхэнэрэй, сүүмхэ, гутал гү, али мэлгэтай нэгэ эдил үнгэтэй байгаа һаа, тааруугаар харагдаха. Хамсы элбэ ян-за байхада ямаршгүй гэжэ мэргэжэлтэд тобиолно.